

Rithøvundin sum kom inn úr kuld anum

– Kalda kríggið er av, og her eru vit nú. Vit hava onga kós, sannføring ella hugsjón, og vit eru framvegis svikafull. Tað einasta, sum bindur okkum saman, er ótti, sigur 85 ára gamli John le Carré, sum nú hevur skrivað sína 24. skaldsøgu – kanska ta seinastu. Hann er meistari í njósnarasøgum, sum grava í menniskjaligum eiginleikum og avdúka samfelagið

EYÐUN KLAKSTEIN

(LONDON) Tað sæst ikki á honum, at hann er 85 ára gamal. Hann gongur kvikliga. Smáu fetini føra hann skjótt fram, og hóast kroppurin ikki er so fattur, sum hann einaferð var, ber hann seg væl. Gráa hárið liggur væl tvørtur um skallan, men er eitt vet frísut í vinstra vanga. Hann er ílatin klassiskan myrka bláa blazara, einar ljósgrábrúnar buksur og eina bláa skjúrtu – høvið er ikki so formligt, at hann er farin í slips.

John le Carré telist millum mest lisnu og virdu livandi bretska rithøvundar. Hann hevur í meira enn hálva öld skrivað njósnarasøgur, sum hava lyft seg upp um vanligar spenningsøgur. Hann hevur gravað og granskað í menniskjaligum eiginleikum og sambondum, hann hevur avdúkað samfelagsstovnar, felagsskapir og tíðarrák, og hann hevur gjørt tað á ein slíkan hátt, at lesararnir hava lisið sterkan skaldskap, samstundis sum teir eru drignir inn í spennandi søgur.

– Tú skalt ikki stúra, tá ið tú fert inn í eitt rúm fult av fólki. Fólk vilja helst tosa um seg sjálvi.

John le Carré sigur, at hesi ráðini fekk hann einaferð frá einum øðrum bretska rithøvundi,

John le Carré legði sína nýggju bók fram í London í farnu viku

Graham Greene, men hetta kvöldið er eingin ivi. Salurin er fullur av fólki, og øll vilja hoyra le Carré greiða frá.

Royal Festival Hall í Southbank Centre í London er karmur um tiltak í sambandi við útgávuna av 24. skaldsøguni hjá John le Carré, *A Legacy of Spies*. Rithøvundin, sum vanliga er pírin við at hitta fjølmiðlar og lesarar, leggur hetta kvöldið sína nýggju bók fram fyri fullsettum sali, og inntøkurnar frá kvöldinum letur hann til felagsskapin *Læknar uttan landamørk*.

Endamál og gerð

David Cornwell kendi seg noyddan at finna sær skaldanavn, tá ið

hann í 1961 skrivaði fyrstu skaldsøguna. Hann var tá í starvi hjá ensku njósnaratænastuni Secret Service, og tað sømdi seg ikki at útgeva bók undir egnum navni. John le Carré varð føddur, og tvey ár seinna var hann víðagitin, tá ið hann útgav bókina *The Spy Who Came In From The Cold* – njósnarin, sum kom inn úr kuld anum – ið stundum verður kosin sum besta njósnarasøga nakrantíð. Søgjan snýr seg um ein atsókn í Eysturberlin í 1950' unum og »kuldin«, sipað verður til, er stríðið á vígvøllinum undir Kalda krígnum.

Skaldsliga gjøgnumbrotið fekk John le Carré at skriva burturav, og seinastu stívliga hálvu øldina

hevur hann skrivað samanlagt 24 skaldsøgur – nógvar av teimum eru skrivaðar í húsum hansara í Cornwall við ensku útsynningsstrondina, har dramatiska landslagið líkist ikki sørt Føroyum.

Bøkurnar eru kendar um allan heim, og nógvar av teimum eru gjørdar til stórfilmar ella sjónvarpsrøðir – til dømis *The Russia House*, *The Night Manager*, *The Constant Gardener* og *The Tailor of Panama*.

Tað er fittur teinur frá James Bond til njósnararnar í bókunum hjá le Carré. Kendasti persónurin í bókunum hjá le Carré er George Smiley, sum við sínari varligu framferð ráðleggur snildisligar njósnaraatsóknir, ið skulu lumpa mótstøðufólk ella avdúka onkrar av hansara egnu, sum svikja. George Smiley verður nevndur í fyrstu skaldsøguni hjá le Carré frá 1961, og hann hevur høvuðsleiklut í til dømis *Tinker Tailor Soldier Spy* og *Smiley's People*.

Í nýggju skaldsøguni rør John le Carré aftur á gamlar dagar. Peter Guillam, sum var álitismaður hjá George Smiley, livir friðarliga pensjónistatilveru á einum garði í Bretagne í Fraklandi, tá ið bræv kemur við postinum. Hann verður innkallaður til fund í Secret Service at umrøða

gamlar atgerðir. Harvið er pallurin klárur til ein samanbrest millum yngri, útbúgvinn fólk, sum stundum tykjast søguleys, og gomlu njósnararnar, sum eru eitt ættarlið og eitt kríggj eldri. Bókin er eitt slag av uppfylgjara til *The Spy Who Came In From The Cold*, og le Carré fyriheldur seg til gamlar hendingar í nýggjum samanhangi og setur enn einaferð spurnartekin við, um endamálið halgar gerðina.

– Hendan bókin viðgersøgurnar frá kalda krígnum í einum humanistiskum samanhangi og ikki í táverandi politiskum samanhangi. Tað hevur ein prís at liva soleiðis og at fara soleiðis fram, sigur John le Carré.

– Kalda kríggið er av, og her eru vit nú. Vit hava onga kós, sannføring ella hugsjón, og vit eru framvegis svikafull. Tað einasta, sum bindur okkum saman, er ótti, sigur hann.

Setur seinkað punktum

Hetta hóskvöldið í London er John le Carré einsamallur á pallinum

